

Beslutningsforslag nr. B 5

Folketinget 2017-18

Fremsat den 4. oktober 2017 af Søren Søndergaard (EL), Pelle Dragsted (EL), Henning Hyllested (EL), Christian Juhl (EL), Johanne Schmidt-Nielsen (EL) og Jakob Sølvhøj (EL)

Forslag til folketingsbeslutning

om at oprette en kunst- og kulturoplevelsesordning for borgere på institution

Folketinget pålægger regeringen at udarbejde et forslag til en kunst- og kulturoplevelsesordning for borgere på plejehjem, plejecentre, hospicer, hospitaler og andre behandlingsinstitutioner samt bosteder m.v.

Bemærkninger til forslaget

Allerede i dag findes huskunstnerordningen, der skal give børn og unge indblik i og erfaring med kunstneriske processer. Enhedslisten ønsker med forslaget om kunst- og kulturoplevelsesordningen at udvide målgruppen, så også svage, socialt belastede og/eller syge mennesker kan få gavn og glæde af at møde kultur.

Der er gode erfaringer med, at kunst- og kulturoplevelser kan hjælpe især svage, socialt belastede og/eller syge mennesker med at forbedre deres livskvalitet. Derfor er det vigtigt, at nå ud til de borgere, der på grund af ophold på institution ikke selv har mulighed for at opsøge kunst- og kulturoplevelser. En positiv bieffekt af ordningen vil være bedre jobmuligheder til skabende og udøvende kunstnere.

Målgruppen for ordningen er borgere på plejehjem, plejecentre, hospicer, hospitaler og andre behandlingsinstitutioner samt bosteder m.v.

Forskellige typer af institutioner har allerede oplevet positive effekter ved lignende tiltag:

Kunst- og kulturoplevelser giver energi og livsglæde og styrker sociale fællesskaber på plejehjem¹.

Musikterapi på hospice har dokumenteret lindrende effekt for døende².

International forskning peger på, at der ved deltagelse i kulturelle aktiviteter kan opnås en forbedret sundhed for mennesker med både fysiske og psykiske problemer. De internationale forskningsresultater, der fremlægges, har konkluderet, at borgere/patienter, der har deltaget i kulturelle aktiviteter, bl.a. har fået forkortet hospitalsophold, nedsat blodtryk, et reduceret medicinforbrug, en følelse af »empowerment«, inklusionsfølelse, en bedre selvindsigt, højere selvværd og føler sig tættere på arbejdsmarkedet³.

Et eksempel på, hvad en kunst- og kulturoplevelse kunne være, er fællessang og dans for ældre med demens. Ved at synge sammen med demente på plejehjem kan de demente trækkes ud af den isolation, de ofte befinder sig i. I Syddjurs Kommune har de gode erfaringer med, at musikterapeuter synger og spiller musik med demente på plejehjem. Demente kan ofte have meget svært ved at kontakte andre mennesker, men sang og musik kan hjælpe dem med at skabe kontakt. Musik kan bruges til at give borgeren, som måske ikke får lov til at udtrykke sig særlig konstruktivt i andre sammenhænge, en oplevelse af at blive mødt og set.

Retningslinjer for kunst- og kulturoplevelsesordningen

En kunst- og kulturoplevelsesordning har meget til fælles med huskunstnerordningen, men har en anden målgruppe. Det er Statens Kunstfond, der skal stå for fordeling af midlerne, og projektet skal baseres på et partnerskab mellem institution og kunstner. Projektet skal være involverende og vægte processen.

Der skal kunne søges om støtte til kunstnerhonorar i forbindelse med borgere på institutions møde med professionelle kunstnere.

Projektet kan være workshops, arbejdende værksteder og lign. Projektet kan enten tage udgangspunkt i den enkelte kunstart (billedkunst, kunsthåndværk og design, litteratur, musik, scenekunst) eller være et tværkunstnerisk samarbejde.

Der skal kunne søges om tilskud til længevarende projekter, der varer op til et helt kalenderår, men også til mindre initiativer. Projektet kan evt. fordeles på mindre moduler hen over en længere periode. Et forløb kan gentages over for flere grupper af borgere.

Følgende skal kunne søge:

- Institutioner som plejehjem, hospicer, hospitaler og andre behandlingsinstitutioner,
- bosteder og plejecentre,
- kommuner og regionale netværk,
- kulturinstitutioner,
- professionelle kunstnere og
- foreninger og andre institutioner med tilbud for svage, socialt belastede og/eller syge mennesker.

Økonomi

Enhedslisten foreslår, at der afsættes 10,9 millioner kroner om året som en forsøgsordning i 3 år. Derefter tages en videreførelse af ordningen og beløbets størrelse op til revision. Beløbet svarer til det beløb, som i dag afsættes til den eksisterende huskunstnerordning.

Enhedslisten foreslår, at forslaget finansieres ved at annullere den nedsættelse af bo- og gaveafgiften ved generationsskifte af erhvervsvirksomheder, som blev gennemført med finansloven for 2017, men er åben for at forhandle om andre finansieringskilder.

- ¹ »Teater: Kultur er for alle - også de ældre«, Lene Høsthaab, Fyens.dk, den 25. januar 2017
(<http://www.fyens.dk/Synspunkt/Teater-Kultur-er-for-alle-ogsaa-de-aeldre/artikel/3117061>)
- ² »Forelæsning ved Lars Ole Bonde: Musikterapi på hospice«, Aalborg Universitet, den 25. september 2012
(<http://www.musikterapi.aau.dk/om-musikterapi/film/vis-film/forelaesning-ved-lars-ole-bonde--musikterapi-paa-hospice.cid89455>)
- ³ »Kultur og sundhedsfremme – en kortlægning af aktiviteter og projekter i Danmark«, Louisa Bruhn Adamsen og Anita Jensen, HKI, 2015

Skriftlig fremsættelse

Søren Søndergaard (EL):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at oprette en kunst- og kulturoplevelsesordning for borgere på institution.

(Beslutningsforslag nr. B 5)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.